

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องการบริหารคุณภาพในการผลิตและส่วนประสมทางการตลาดของธุรกิจ SMEs ประเภทธุรกิจโรงกลึงในเขตจังหวัดฉะเชิงเทราและนครนายก

จึงได้เสนอวิธีการและการออกแบบงานวิจัยสำหรับการศึกษาเรื่องดังกล่าวตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การออกแบบการวิจัย
2. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การออกแบบการวิจัย

การศึกษานี้ใช้แบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยเป็นการศึกษาแบบตัดขวางโดยวัดครั้งเดียว ณ เวลาใดเวลาหนึ่งที่ศึกษา (Cross Sectional Study)

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ประกอบด้วย ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประเภทการธุรกิจโรงกลึง ในเขตภาคตะวันออก ได้แก่ ฉะเชิงเทรา 53 แห่ง และนครนายก 3 แห่ง ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 55 แห่ง ข้อมูลนี้ได้จาก กรมโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งใช้วิธีการศึกษาแบบสำมะโนประชากร (Census) คือการศึกษาทุกหน่วยของประชากรโดยไม่เลือกตัวอย่าง เนื่องจากกรอบประชากรที่สนใจศึกษามีจำนวนไม่มาก (แสดงในภาคผนวก)

ตารางที่ 3-1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	เขตจังหวัด	จำนวนตัวอย่าง (คน)
1	ฉะเชิงเทรา	53
2	นครนายก	2
	รวม	55

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ข้อมูลจากตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารคุณภาพในการผลิตและส่วนประสมทางการตลาด เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามทั้งหมด 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับลักษณะโดยทั่วไปของกิจการเป็น

แบบสอบถามปลายปิด จำนวน 5 ข้อ

ข้อที่ 1 ลักษณะของกิจการ ระดับการวัดข้อมูลประเภท นามบัญญัติ ดังนี้

1. เจ้าของคนเดียว
2. ห้างหุ้นส่วน
3. บริษัทจำกัด
4. บริษัทมหาชน
5. อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ข้อ 2 ระยะเวลาการดำเนินกิจการ ระดับการวัดข้อมูลประเภท เรียงลำดับ ดังนี้

1. น้อยกว่า 3 ปี
2. 3-7 ปี
3. 7-10 ปี
4. มากกว่า 10 ปี

ข้อ 3 ทุนจดทะเบียน ระดับการวัดข้อมูลประเภท เรียงลำดับ ดังนี้

1. น้อยกว่า 100,000 บาท
2. 100,001 - 500,000 บาท
3. 500,001 - 1,000,000 บาท
4. 1,000,001 - 5,000,000 บาท
5. 5,000,001 บาทขึ้นไป

ข้อ 4 ขนาดของกิจการ (จำนวนพนักงาน) ระดับการวัดข้อมูลประเภท เรียงลำดับ

ดังนี้

1. น้อยกว่า 50 คน
2. 51 - 100 คน
3. 101 - 200 คน
4. มากกว่า 200 คน

ข้อ 5 ประเภทของการผลิต ระดับการวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale)
ดังนี้

1. รั้งจ้างผลิต
2. รั้งช่วงผลิต
3. งานผลิตของตัวเอง

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับการให้ความสำคัญด้านส่วนประสมทางการตลาดของผู้ประกอบการธุรกิจโรงกลิ้ง ในด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายและด้านการส่งเสริมการตลาด ซึ่งแบบสอบถามเป็นลักษณะคำถามเป็นแบบ Likert Scale ซึ่งแบ่งระดับความสำคัญของปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด 5 ระดับ จัดเป็นการวัดข้อมูลประเภทอัตราภาคชั้น (Interval Scale) ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน คือ การคำนวณหาอัตราภาคชั้น เพื่อการแปรผลคะแนนในแต่ละช่วง ประกอบด้วย

ข้อความทางปฏิฐาน (Positive)

ระดับความสำคัญมากที่สุด	เกณฑ์การให้คะแนน	5	คะแนน
ระดับความสำคัญมาก	เกณฑ์การให้คะแนน	4	คะแนน
ระดับความสำคัญปานกลาง	เกณฑ์การให้คะแนน	3	คะแนน
ระดับความสำคัญน้อย	เกณฑ์การให้คะแนน	2	คะแนน
ระดับความสำคัญน้อยที่สุด	เกณฑ์การให้คะแนน	1	คะแนน

ผู้วิจัยใช้วิธีการแสดงระดับของคะแนนเฉลี่ย (Mean) พิจารณาจากคะแนนของคำตอบแล้วนำมาแบ่งเป็นอัตราภาคชั้นของคะแนน กำหนดเป็น 5 อัตราภาคชั้น ใช้เกณฑ์การคำนวณดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2546, หน้า 27)

$$\begin{aligned} \text{Interval (I)} &= \frac{\text{Range (R)}}{\text{Class (C)}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

ดังนั้นเกณฑ์เฉลี่ยระดับความสำคัญของส่วนประสมทางการตลาด สามารถกำหนดได้
ดังนี้

- 4.21 – 5.00 หมายถึง ส่วนประสมการตลาดที่มีความสำคัญต่อผู้ประกอบการมากที่สุด
 3.41 – 4.20 หมายถึง ส่วนประสมการตลาดที่มีความสำคัญต่อผู้ประกอบการมาก
 2.61 – 3.40 หมายถึง ส่วนประสมการตลาดที่มีความสำคัญต่อผู้ประกอบการปานกลาง
 1.81 – 2.60 หมายถึง ส่วนประสมการตลาดที่มีความสำคัญต่อผู้ประกอบการน้อย
 1.00 – 1.80 หมายถึง ส่วนประสมการตลาดที่มีความสำคัญต่อผู้ประกอบการน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับการให้ความสำคัญด้านการบริหารคุณภาพ โดยรวมของผู้ประกอบการธุรกิจ โรงกลึง ในด้านความต้องการและความคาดหวังของลูกค้ากระบวนการและผลลัพธ์ การทำงานเป็นทีม ภาวะผู้นำ และการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ซึ่งแบบสอบถามเป็นลักษณะคำถามเป็นแบบ Likert Scale ซึ่งแบ่งการให้ความสำคัญด้านการบริหารคุณภาพโดยรวม 5 ระดับ จัดเป็นการวัดข้อมูลประเภทอัตราภาคชั้น ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน คือ การคำนวณหาอันตรายภาคชั้น เพื่อการแปรผลคะแนนในแต่ละช่วง ประกอบด้วย

ข้อความทางปฏิฐาน (Positive)

ระดับความสำคัญมากที่สุด	เกณฑ์การให้คะแนน	5	คะแนน
ระดับความสำคัญมาก	เกณฑ์การให้คะแนน	4	คะแนน
ระดับความสำคัญปานกลาง	เกณฑ์การให้คะแนน	3	คะแนน
ระดับความสำคัญน้อย	เกณฑ์การให้คะแนน	2	คะแนน
ระดับความสำคัญน้อยที่สุด	เกณฑ์การให้คะแนน	1	คะแนน

ผู้วิจัยใช้วิธีการแสดงระดับของคะแนนเฉลี่ย พิจารณาจากคะแนนของคำตอบแล้วนำมาแบ่งเป็นอันตรายภาคชั้นของคะแนน กำหนดเป็น 5 อันตรภาคชั้น ใช้เกณฑ์การคำนวณดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2546, หน้า 27)

$$\begin{aligned} \text{Interval (I)} &= \frac{\text{Range (R)}}{\text{Class (C)}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

ดังนั้นเกณฑ์เฉลี่ยระดับความสำคัญของส่วนประสมทางการตลาด สามารถกำหนดได้

ดังนี้

- 4.21 – 5.00 หมายถึง ส่วนประสมการตลาดที่มีความสำคัญต่อผู้ประกอบการมากที่สุด
- 3.41 – 4.20 หมายถึง ส่วนประสมการตลาดที่มีความสำคัญต่อผู้ประกอบการมาก
- 2.61 – 3.40 หมายถึง ส่วนประสมการตลาดที่มีความสำคัญต่อผู้ประกอบการปานกลาง
- 1.81 – 2.60 หมายถึง ส่วนประสมการตลาดที่มีความสำคัญต่อผู้ประกอบการน้อย
- 1.00 – 1.80 หมายถึง ส่วนประสมการตลาดที่มีความสำคัญต่อผู้ประกอบการน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย

1. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้อง และเสนอแนะเพิ่มเติม
2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรเป้าหมายจำนวน 15 สถานประกอบการ เพื่อวัดค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม
3. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์ แล้วนำไปสำรวจ และเก็บข้อมูล โดยการสอบถามข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสอบถามที่ได้เตรียมไว้ให้ผู้ตอบกรอก ได้รับการทดสอบก่อนลงสนามจริง (Pretest) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และความชัดเจนของคำถามทุกข้อ โดยทดสอบกับผู้ประกอบการธุรกิจ โรงกลิ้ง ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ จำนวนแบบสอบถาม 15 สถานประกอบการ เมื่อได้ผลมาแล้วจึงนำมาตรวจสอบ ทบทวนและแก้ไข ก่อนนำไปใช้งานจริง

นอกจากการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ชัดเจนของแบบสอบถามตามวิธีข้างต้นแล้ว การศึกษานี้ได้ทำการทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม เพื่อให้เกิดความมั่นใจได้ว่าแบบสอบถามที่ใช้ศึกษานี้มีคุณภาพในการวัดค่าหรือศึกษาตรงตามวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดทฤษฎีที่ศึกษา

ค่าความเที่ยงตรง

การพัฒนาและสร้างแบบสอบถามเรื่องการบริหารคุณภาพในการผลิตและส่วนประสมทางการตลาดของธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประเภทธุรกิจ โรงกลิ้ง ในเขตจังหวัดระยองและจันทบุรี อาศัยการ หาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้สูตรของ ลอว์รี่ (Lawshe, 1975)

โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยระบุวัตถุประสงค์การศึกษาและกำหนดให้มีแบบเลือกคำตอบ 1 คำตอบจาก 2 คำตอบ คือสำคัญและไม่สำคัญ และจัดช่องเพื่อเติมคำตอบในการแก้ไขปรับปรุงข้อคำถาม โดยให้มีการแทนค่าแก่คำตอบ ดังนี้

1. คำตอบว่าสำคัญ ผู้วิจัยให้มีคะแนนเท่ากับ 1
2. คำตอบว่าไม่สำคัญ ผู้วิจัยให้มีคะแนนเท่ากับ 0

จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามเหล่านั้นไปทดสอบกับผู้ประเมินซึ่งเป็นคณาจารย์ภาควิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวนทั้งสิ้น 5 คน เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว ผู้วิจัยทำการหาค่าอัตราส่วนความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity Ratio: CVR) ตามสูตรของลอว์รี่ (Lawshe, 1975, p. 563) ดังนี้

$$CVR = \frac{(Ne - N/2)}{(N/2)}$$

โดยที่ CVR = ค่าความตรงเชิงเนื้อหา
 Ne = จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่เห็นด้วย
 N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

การตรวจสอบความตรง ของเครื่องมือวิจัยนี้ใช้ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดจำนวน 5 ท่าน โดยค่าต่ำสุด ณ ระดับนัยสำคัญ .05 คือ .9875 แต่ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นเอง โดยเฉพาะแบบสอบถามตัวแปรที่ใช้ทางวิทยาศาสตร์ หากมีค่าความเที่ยงเกิน .80 ขึ้นไปก็จะถือว่าเป็นแบบสอบถามที่ใช้ได้ (แสดงในภาคผนวก ค)

ค่าความเชื่อมั่น

นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแล้วนำไปทดลองกับประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรเป้าหมายจำนวน 15 สถานประกอบการ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) คำนวณค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา ของคอร์นบัส (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.837

ตารางที่ 3-2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

Item	Cronbach's Alpha
การบริหารคุณภาพโดยรวม	
ด้านความต้องการและความคาดหวังของลูกค้า	0.8211
ด้านกระบวนการและผลลัพธ์	0.9107
ด้านการทำงานเป็นทีม	0.7163
ด้านภาวะผู้นำ	0.7408
ด้านการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	0.7334
ส่วนประสมทางการตลาด	
ด้านผลิตภัณฑ์	0.8745
ด้านราคา	0.7908
ด้านการจัดจำหน่าย	0.7132
ด้านการส่งเสริมการตลาด	0.7431

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือในการวิจัย ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ที่มีประเด็นคำถามปลายปิดและปลายเปิดและข้อเสนอแนะ
2. วิธีการเก็บข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินงานเป็นขั้นตอนดังนี้
  - 2.1 ผู้วิจัยขอสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ ผู้จัดการ โรงงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานประกอบการ โดยการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ และส่งโทรสาร โดยชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้ โดยการขอสัมภาษณ์ตามแบบสอบถามที่ได้เตรียมไว้จำนวน 55 ฉบับ โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล 30 วัน ตั้งแต่เดือนมีนาคม-เมษายน 2550
  - 2.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาลงรหัสเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะถูกนำมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) คือ การอธิบายลักษณะต่างๆ ไปของข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้โดยการนำเสนอเป็นตาราง ร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ยในส่วน of แบบสอบถาม ได้ใช้คำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ในการ

ประมาณค่า

การวิเคราะห์ข้อมูล

ก่อนที่จะกล่าวถึงวิธีวิเคราะห์ข้อมูลอย่างละเอียด ขอกล่าวถึงขั้นตอนการเตรียมข้อมูลก่อนการประมวลผล คือ เมื่อตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถามทุกฉบับแล้ว จะมีการลงรหัส (Coding) ตามคู่มือลงรหัสที่ได้ทำไว้ก่อนแล้ว จากนั้นจึงนำไปบันทึกลงแม่เหล็ก (Diskette) แล้วใช้โปรแกรม SPSS for Window เพื่อประมวลผลต่อไป โดยรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์นำมาประมวลผลและรายงานในรูปแบบเชิงพรรณนา

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของกิจการ ได้วิเคราะห์โดยความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการให้ความสำคัญด้านส่วนประสมทางการตลาด ได้วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ยของประชากร (μ) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร (σ)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการให้ความสำคัญด้านการบริหารคุณภาพโดยรวม ได้วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ยของประชากร และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการให้ความสำคัญด้านส่วนประสมทางการตลาด จำแนกตามลักษณะของกิจการ ระยะเวลาการดำเนินกิจการ ทุนจดทะเบียน ขนาดของกิจการ (จำนวนพนักงาน) และประเภทของการผลิต ได้วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ยของประชากร และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการให้ความสำคัญด้านการบริหารคุณภาพโดยรวม จำแนกตามลักษณะของกิจการ ระยะเวลาการดำเนินกิจการ ทุนจดทะเบียน ขนาดของกิจการ (จำนวนพนักงาน) และประเภทของการผลิต ได้วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ยของประชากร และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร